

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

§. 2. Assignantur tituli tres, ob quos aliquid ratione mutui licitè exigitur, & accipitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

si moriatur, compellat ad restitutionem promissam. Ita Navarrus in Enchir. c. 17. n. 279.

Porro manifestum usurarium, Navarrus ibidem ait, censendum eum, qui palam & notorie mutuo dat ad usuram, aut res suas ob solam pretii dilationem vendit manifestè supra rigorosum pretium. Neque necessè est cum quibusvis mutuo petentibus, aut ementibus tale quid faciat, sed sufficit, quòd manifestum sit tale quid ab ipso factum esse, aut per sententiam iudicis, aut aliàs notorium esse, prout citato idem loco Navarrus ait.

§. 2. Assignantur tituli tres, ob quos aliquid occasione mutui licitè exigitur, & accipitur.

Primus est, periculum extraordinarium, non omni mutuo intrinsecum, totam sortem amittendi, vel peculiaris difficultas in recuperanda sorte: quia periculum istud videtur pretio æstimabile, ut patet in assecuratione, & fidejussione. Tunc non exigitur auctuarium præcisè ratione mutui, sed ex alio titulo.

P. 1. Quænam sunt conditiones, ut ratione periculi extrinseci aliquid possit exigi ultra sortem?
¶. Hæ quinque: 1. Ut absit intentio lucrandi ex mutuo. 2. Debet periculum esse verum, morale & nullatenùs fictum. 3. Debet mutuaris fidejussorem, aut pignus non dedisse, vel non obtulisse. 4. Debet haberi ratio periculi, ita ut plus, aut minus requiratur, prout majus, aut

aut minus fuerit periculum. 5. Non debet mutuans ratione periculi plus exigere, quàm pro tali periculo vellet alteri dare.

Secundus est, lucrum cessans.

2. Quæ sunt conditiones, ut ratione lucri cessantis aliquid licitè exigatur, & recipiatur?
3. Sequentes: 1. Lucrum illud debet verò similiter esse obventurum, & prudenter expectatum. 2. Debet pecunia esse lucro proximè destinata, V. G. negotiationi, censui annuo emendo, domui, villæ, agro &c. sibi primâ occasione comparandis. 3. Ut mutuans non habeat aliam pecuniam mutuò dandam, præter eam, quæ lucro destinata est: excipe tamen, nisi aliam pecuniam justa de causa reservaret, v. g. ut prolem jam nuptiis maturam honesto matrimonio collocaret. 4. In ratione lucri sperati deducendæ sunt expensæ, pericula &c. cùm minoris valeat lucrum speratum, quàm de facto acquisitum. 5. Debet mutuatarius spontaneè consentire in compensationem lucri cessantis, & quidem ab initio: unde si in mutuatione nulla facta sit mentio lucri cessantis, nihil pro eo potest exigi, quia censetur mutuans illud condonâsse. 6. Non debet recipi auctarium antè sortem, aliàs non mutuares 100. V. G. sed 90. si ab initio reciperes 10. ratione lucri cessantis, & sic non servares æqualitatem, cùm minus lucrum speres ex 90. quàm ex 100. Denique, quod seriò mutuantibus est inculcandum, fieri debet mu-

tuatio ex animo caritatis, non ex animo avaritiæ, & sic debet esse dispositus mutuans, ut mallet pecuniam suam commercio, emptioni &c. quàm mutuò tradere, nisi mutuatario vellet benefacere, & ideo S. Thom. opusc. 7. de Usuris cap. 6. *In mutuis vitium usura annexum est ex eo, quòd fiant spe lucri.*

Tertius est, damnum mutuatori emergens Ratio est, quia si, ut alteri mutuarem, deberem expensas facere, deberet mutuatarius illas ferre, ergò & damnum, quod patior ratione mutui.

C A S U S VII.

Petrus mutuò dat Antonio florenos mille sub hac conditione, ut restituat post elapsum decem mensum decursum, & mentio nulla de compensatione damni facta est, atque interim decem mensibus nondum evolutis Petrus damnum patitur, an Antonius illud resarcire teneatur?

R. Antonium ad hoc cogi non posse, sed ac summum rogari, ut ex decoro, & congruo iudicio præster, quia Petrus mutuator censetur juri successisse, quando de compensatione damni mentionem non fecit, præsertim cùm inter sit mutuatarii, ut ab initio moneatur de auctario, ratione damni obventuri, persolvendo; quia alià forsà viâ sinè tali gravamine sibi consulere valeret, mutuum postulando ab alio, qui illud sinè suo damno præstare potest.

C A S U S VIII.

Antonius mutuat Petro cum obligatione red-
en-

reddendi sortem intra annum, imponitque onus reddendi s. aut 6. supra capitale, si ulterius differat solutionem; quaritur, an possit Antonius tutâ conscientiam pœnam illam conventionalem exigere, si Petrus fiat redditor morosus?

R. Contrâ nonnullos aff. dum adsunt certæ conditiones. Ratio est, quia jus tam naturale, quàm civile permittit, ut possint homines privati sese invicem pœnis conventionalibus obligare, ut ita, tum à contractu adimplendo, tum à solutione facienda tollatur omnis pigritia, & morositas culpabilis. *L. Si pacto 14. Cod. de pactis.*

Certæ autem conditiones hæ sunt: 1. Est, ut pœna sit omninò libera, & acceptata ex parte mutuataris; quia possunt quidem Superiores imponere pœnam subdito invito, non autem privati, nisi consentienti, & volenti. 2. Ut pœna non apponatur in fraudem usurarum, quod censetur fieri, quando quis videns non posse ob mutuum lucrum exigere, utitur pœnæ prætextu ad palliandum lucrum. 3. Ut pœna sit moderata, quia excessivam reprobatur caput significante. *7. de pignoribus.* 4. Ut mora sit culpabilis, & notabilis. *Notabilis*, quia cum dilatio unius, alteriusvè diei sit modica, & quasi nulla reputetur, non esset culpæ pœna proportionata. *Culpabilis*, quia nisi ob culpam, non imponitur pœna; & ideo si quis factus sit ad solvendum impotens sine sua culpa, *V. G. ex naufragio, incendio, &c.* non debet pœnam solvere. 5. Ut, qui deficit tantùm in media parte solutionis, tantùm subeat medietatē pœnæ.